

מוסף רש"י

ש"מ. מללל חיישינן להכי דלוי נמי הוה הכי שפיר זכי צעל צשזכרו שנכתב לשמה: **איטא דרשמואל**. דלומר המוכר שטר חוב לצרכו וזכור המוכר הזה ומחלו מחול הוא אלל הלוי. הלכך אם מכרה וזו כתובתה באייר דהיינו שטר חוב ממחול ושפיר טריף צעל: **בששטר ככתובה יולא מחסם ידה**. שמציאה לפנינו לליכא למיחס לשמא מכרה צטובות האלה שאליו מכרתה הימה ממוסרת הכתובה ביד הלוקח: **לשפי ככתובות**. שמא שני שטרי כתובה היו לחוש שמא מסרה אחד ללוקח וצאה לחזור בה ולמחול אלל בעלה ומוסרת לו שובר המוקדם לשטרו של לוקח. אלל ודאי איטא דלדלדשמואל ומתוך צדיקה למחול שטר ככתובה לצעלה עכשיו לא חיישינן לשלשם כתבה ליתן ניסן כו': **ואיני מהכא לא חסייע לשמואל**. **החדא דלשפי ככתובות לא חיישינן**. הלכך לליכא למיחס לדלמא זכנתה צטובת ההנאה: **ועוד**. אי נמי זכנתה צטובת ההנאה לית לן למיחס לשמא כתבה לשובר ניסן ולא קצלה עד שטרי דלוי נמי הכי הוה כי מטא שובר ללידה בתשרי וזכה למפרע צו מזמן מחימתו ולא הוה ממכרה צטובתה ככלום ושובר מזה הכתוב צו טורף ודאי לטעמיה כו': **מתני' איגרוס ששום**. ששמו צ"ד נכסי לוי למלוה וצטובות: **ואיגרוס מזון**. שקיבל עליו לזון אם בת אשתו: **מיאוינן**. קטנה ויתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעמה ויולאה ממנו במיאון ואינה זריכה גט אלל אומרת צפני שלשה אי אפשי בצפלוני בעלי וכותבין לי צ"ד שטר שמיאנה צפניהם להיוס לעד

שמותרת לישא: **שטרי כרווין**. בגמרא מפרש: **הרי זה יחזיר**.
 דליכא למיחש לשמא נמלך דהא ב"ד לא כתבוס אלא בדבר מקויס
 וולפרעון נמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך זהו פרעון
 כדאמרין לעיל (ד' טז:). ואפילו למ"ד שומא דהר איזו דאפסד
 ומפשיה: **מלא כפיסה או כדלוסקמא**. שום שטר: או **שמלא**
שטריין של שטרות. בכרך. או בגאודה. ובגמרא מפרש מאי חפיסה
 ודלוסקמא ותכריך ואמרין: **הרי זה יחזיר**. דדבר שיש בו סימן הוא
 כדמפרש בגמרא שמהלי סימן כשיאמרו הבעלים ככלי כך וכן מלא
 אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דדבר שיש בו סימן הוא
 כדמפרש בגמ': **אחד הלוח משלש**. אם שלשה שטרות של לוח
 אחד הן שלוח משלשה בני אדם: **יחזירם**. מואס: ללוח. דודאי
 פפרעט והחזירם לו ומידו נפלו שאם מידם נפלו מי קבצם למקום
 אחד: **ואם שלש לוחים הם**. שליו מואס אחד: **יחזירם**. המואס:
אחד. השדבר ידוע שממנו נפלו: **ואם שטר בין שטרותיו ואין**
יודע עיניו. אללו הם הלוח הפקדו אללו או הלוחות או שמה
 ממקאמו פרוע ומסרוהו לו להיות שלש ביניהם ושכח: **יהא מונח**. בידו
 ואלא יחזיר לא לזה ולא לזה: **ואם יש עממן סמפון**. מילי מילי קטני
 המואס בין שטרותיו שובר שנכתב על אחד משטרותיו: **יעשה מה**
שבעממפון. והשטר בחזקת פרוע. ואע"פ שהיה לשובר הזה להיות
 מונח ביד הלוח אמרינן האמינו הלוח ואומר מחר תנה לי ושכח:
גב' זה בורר לו אחד. כשבוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר
 לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני שלא יוכלו לחזור בהן: **דאשכח**
בני דינא. מקויס בהנפק והשלוח המציאו אומר ממנו נפל:

שמע מינה איתא לדשמואל ^אדאמר שמואל
 "המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול
 ב'אפי' יורש מחול אביי אמר אפילו תימא
 ליתיה לדשמואל הכא במאי עסקין
 בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ורבא
 אמר אי משום שטר כתובה חיישין לשתי
 כתובות ואביי אמר חדא לשתי כתובות לא
 חיישין ועוד שובר בזמנו טריף אביי
 למעמיה דאמר ^בעדיו בחתומיו זכין לו:
מתני' ^אמצא איגרות שום ואיגרות מזון
 שטרי חליצה ומיאונין ושטרי בירורין ^אוכל
 מעשה ב"ד הרי זה יחזיר ^במצא בחפיסה
 או ברלוסקמא ^גתכריך של שטרות או
 אגודה של שטרות הרי זה יחזיר וכמה
 אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה
 רשב"ג אומר ^דאחד הלוח משלשה יחזיר
 ללוח שלשה הלזין מן האחד יחזיר למלוח
 מצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה
 טיבו יהא מונח עד שיבא אליהו אם יש
 עמהן ^הסמפונות יעשה מה שבסמפונות:
גמ' ^ומאי שטרי ברורין הכא תרגמו שטרי
 טענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לא אחד
 וזה בורר לא אחד: וכל מעשה ב"ד הרי
 זה יחזיר: ^זההוא גיטא דאשתכח בי דינא
 דרב הונא דהוה כתיב ביה בשויורי
 מתא דעל רכים נהרא אמר רב הונא

וְשֵׁם אִתָּא דְרִשְׁמוּאֵל. וְאִתָּא וַיִּחְשׂוּ שְׁמָא מַכְרָה בְּזַמְעַמְד שְׁלֶשְׁתָּן
שְׁאִינָה יְכוּלָה לִמְחֹל כְּדִמְכַח פֶּרֶק הָאִישׁ מְקַדֵּשׁ (קְדוּשִׁין ד'
מַת. וְסֵפ ד"ה כ"ו) גְּבִי הַתְּקַדְשִׁי לִי בְּשֹׁטֵר חוּב אִזּוּ בְּמִלּוֹה שִׁישׁ לִי צִיד
אֲחֵרִים דְּקִלְמֵר בְּמִלּוֹה בְּשֹׁטֵר בְּמִאִי פְּלִיגִי דְּשִׁמּוּאֵל דְּאִמֵּר שְׁמוּאֵל
הַמּוֹכֵר שֹׁטֵר חוּב לְחִצְרֵי וְחוּר וּמְחֵלו
מְחֹל וְאִצְבָּעִית אִימָה כ"ע אִית לְהוּ
דְּשִׁמּוּאֵל וּבִזְשָׁה סַמְכָה דַּעְתָּה לְעַמָּה דְּעַמָּה דְּעַמָּה
כ"ו וּבְמִלּוֹה עַל פֶּה פְּלִיגִי דְּדַרְבּ הוֹנָה
דְּאִמֵּר בְּזַמְעַמְד שְׁלֶשְׁתָּן קִנְה וְלֹא
מְסִיק כ"ע אִית לְהוּ דְּרַב הוֹנָה וּבִזְשָׁה
סַמְכָה דַּעְתָּה פְּלִיגִי דְּאִמֵּר לְעִיל
ש"מ דְּלִינּוּ יְכוּל לִמְחֹל וְי"ל דְּלִיכָא
לְמִיחָשׁ שְׁמָא מַכְרָה בְּזַמְעַמְד שְׁלֶשְׁתָּן
דְּאִי לִיכָא עֵדִים שְׁמַכְרָה הִבְעֵל
וְהָאִשָּׁה יִכְפְּרוּ הַמְכִּירָה וְאִי אִיכָא
עֵדִים נְשִׁילֵינָהּ הִכִּי הוּא אִם אִוְמֵרִים
שְׁמַכְרָה שְׁקֵר אִזּוּ שְׁמַק אִיכ מוֹדָה
שֶׁהַשּׁוֹבֵר שְׁקֵר וְאִם מוֹדָה שְׁאִמֵּר כִּכֵּר
פְּרַעְתִּי לֹה אִיכ הַשּׁוֹבֵר נַעֲשֶׂה קוֹדֵם
הַמְכִּירָה וְאִינְהוּ דְּלִפְקִידוֹ אִנְפְּשִׁיּוּ
וְעוֹד י"ל דְּלֹא תִקְנוּ מַעֲמַד שְׁלֶשְׁתָּן
אִלָּא דְּדַרְבּ שְׁאִלּוּ לְגִבּוֹת מִיַּד אִזּוּ
בְּכַתּוּבָה דְּלִינּוּ חִיבָה עֵתָה עַד אַחֵר
גְּרוּשִׁין וְגַם שְׁמָא לֹא תִכְרֵשׁ לֹא
תִקְנוּ מַעֲמַד שְׁלֶשְׁתָּן וְכֵן תִּרְצִי לומֵר
בְּפֶרֶק הַמְּחֹלָל (ב"ק 97 פט. וְסֵפ ד"ה גְּבִי
הָאִשָּׁה שְׁחִלְהָ א"י (בְּצִלְהָ) לֹא הִפְסִידָה
כְּמוֹתָהּ וְאִמָּאִי תּוֹצִין בְּזַמְעַמְד שְׁלֶשְׁתָּן
אִלָּא מִשּׁוּם דְּלֹא תִקְנוּ כְּמוֹתָהּ
כְּדִפְרִישִׁית זֶה אֵין לְחוּשׁ שְׁמָא מַכְרָה
אַחֵר גְּרוּשִׁין בְּזַמְעַמְד שְׁלֶשְׁתָּן כִּי אַחֵר
גְּרוּשִׁין מִסְתַּמָּא מַכְרָה בְּדַמִּים יִקְרִים
וְכַסְיֹאִיל הִבְעֵל שׁוֹבֵר שְׁקֵדֵם הִיא
זְרִיקָה לְשֵׁם וְלֹא תִרְוִיחַ כְּלוֹם בְּקִנּוּיָא
וְלֹא חִיּוּשִׁין אִלָּא שְׁמָא מַכְרָה בְּזַמְעַמְד
תַּמְחִיז בְּטוֹבָה שְׁחִלְהָ דְּרַב מוֹעֵט

ואינה צריכה לשלם אלא מעט ומרווחת הרבה ומשני איתא לדשמואל ואם היתה מוחלת לבעלה לא תפרע ללקוחות אלא דבר שנתנו ומרווחת הרבה ואע"ג דגבי ערב לאשה צבתה ורואה לגרשה חנן צפרק גט פסור (ב"ב ד' קעג): לדור הנאה אלמא חיישין לקנוניא אע"פ שיחאייב לפרוע הכל לערב ולכן חיישין לקנוניא לפי שאין צומה לשלם לו דמי הדתם מפסיד הערב מיד וחישינן לקנוניא אבל הנאה לדלוי לא חשש צעלמא שמא לא מכרה ואפי' מכרה שמא לא יפסידו הלקוחות כי אינו מוציא מהם אלא חוב שהיה להם על הבעל יהיה להם על האשה וגבי חייב מודה דחיישין לעיל לקנוניא לפי שיוציא מיד מן הלקוחות ועוד יש לחוש משום לקוחות שלא באחריות שיפסידו לגמרי: **שובר** בובמו שורף. אע"פ ששטר מבירה נמסר ללקוחות מחילה אינו מועיל וטורף הבעל כדין וכן אמר לעיל גבי שחרור צדים וגראה שתקנת חכמים היא שזוכה למשעת חתימה אחר"פ שלא נמסר לו עד ימים רבים אחרי כן שאם לא כן לעולם לא יוכלו העדים לתבוע אלא אם יראה המסירה משום חשש דכתב בניסן ולא נתן עד תשרי ומצינן ביני וביני ולענין איסור גראה דאם עבד בא על בת ישראל קודם שבה לידו גט שחרור שפסלה ושמה גם גבי איסור זכין לו משעת חתימה אע"פ דלא שייך טעמא דפרישות מ"מ לא פלוג רבנן ויש כח ביד חכמים ללעקור דבר מן התורה וא"ת והא אבאי סבר כר"א דאמר עידי מי סהירי כרתי גבי מתנתא דתנאי עלה תנא גיסי ור"א סבר צפרק מן סהירי נשוי (כחזיות ד' דד): כתב לזה ולא מסר לו לזה ומסר לו לזה שמסר לו מחילה קנה וי"ל דהיינו בשני טעמים שזמנן כתוב בצוה ביום אחד שאין ניכר מתוכו איזהו משום קודם לכן אולינן בתר דתחילה וצבוצבא דהתם דכתבתינהו לרמי בר חמא בצפרא ולרב ורב נחמן אוקמינהו לרב עוקבא צנכסיה משום שודא התם מיירי מן מסתמא גם לו נמסר קודם ורב נחמן סבר כיון דלית מוכיח ולכן הוה דינא שודא אבל אם הוה ידיעין למי נמסר קודם היה היום שנכתב השובר דהשתא ליכא למימר עדיי בתחומי וכן לו י"ל דהא ליכא למיחש שמתכור ביום כתיבת השובר:

איסורא

קסו א ב מיי פ"ו מהל'
מכירה הלכה יב
ועיין בהשגות ובמ"מ
ובכ"מ סמג עשין פב
טוש"ע ח"מ סי' סו סעיף
כג:

קסו ג מיי פ"ח מהל'
גזילה ואבידה הל'
יג סמוג עשין עד טוש"ע
ח"מ ס' סה סעיף יב:
קסח ד מיי שס הל' ג
טוש"ע שס סעיף
נ:

קסמ ה מיי שם טוש"ע
שם סעיף י:
קע ו מיי שם הל' ד
טוש"ע שם סעיף
יא:

קעא ז מיי פיי"ו מהל'
מלוה ולוה הלכה
יא סמג עשין לד טוש"ע
שם סעיף א:

רבינו חננאל

אמר רבא ש"מ איתא
לדשמואל דאמר המוכר
שטר חוב לחבירו וחזו
ומחלו מחול ואפי' יורש
מוחל ומגו דאיבעי מחלה
לה לכתובתה לבעלה כי
אמרה שוכר האי דידיה
הוא תנהו לו נאמנת
ואין תקנה למחל היא
המוכר רשאי למחול כלל
וכבר ביארוהו באר היטב
בפרק החובל:

איגרות	מצא	[מתני']
שומת	פ"י	שום
מזון	ואיגרות	ב"ד
מזון	כגון	כמשמעו
שטרי	ההבנות.	האשה
טענתא	שטרי	בירורין
	שימוש	זהו (ב)
	ומיאונין.	שטרי
	דאיטכח	הוא
	בבי	דינא
	הונא	דדוה
	בשוריי	כתב
	מתא	דעל
	נהרא	ריכס
	מותבא	

(א) אולי 5"ל וזהו מעשה 3"7.